

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е
НАЦРТА ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА
ЗАКОНА О ДОПРИНОСИМА ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. тачка 8. Устава Републике Србије, којим је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, систем у области социјалног осигурања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

•Проблеми које Закон треба да реши, односно циљеви који се Законом постижу

Разлози за доношење овог закона садржани су првенствено у стварању услова за примену одредаба Закона о здравственом осигурању („Сл. гласник РС”, бр. 107/05, 109/05 и 106/06), и сагласно томе регулисању обавезе плаћања доприноса за обавезно здравствено осигурање за одређене категорије физичких лица – осигураника за које се средства по основу тог доприноса обезбеђују у буџету Републике Србије, у складу са одредбама наведеног закона.

У том смислу, основна садржина и циљеви који треба да се остваре доношењем овог закона су следећи:

- утврђивање појма обвезника – физичких лица за које се средства за уплату доприноса за обавезно здравствено осигурање обезбеђују у буџету Републике Србије, а који су осигураници на обавезно здравствено осигурање према системском закону који уређује ту врсту обавезног осигурања:

- утврђивање висине месечне основице на коју се плаћа допринос за обавезно здравствено осигурање за наведену врсту осигураника:

- усклађивање у односу на врсте обвезника уплате доприноса за обавезно здравствено осигурање са одредбама Закона о здравственом осигурању, у смислу да монаси и монахиње не представљају посебну врсту обвезника - осигураника, већ су сврстани у лица - осигуранике за које се средства за плаћање тог доприноса обезбеђују у буџету Републике Србије.

Сем тога, врше се и измене које се односе на правно-техничко усаглашавање са одредбама Закона о здравственом осигурању, као и међусобно правно-техничко усаглашавање одредаба Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС”, бр. 84/04, 61/05 и 62/06 – у даљем тексту: Закон).

У односу на доприносе за обавезно социјално осигурање не постоје обавезујући прописи Европске уније са којима је потребно вршити усаглашавање.

•Разматране могућности да се проблеми реше и без доношења Закона

Имајући у виду да је реч о елементима система и политике јавних прихода који се, сагласно одредби члана 2. став 2. Закона о јавним приходима и јавним расходима („Сл. гласник РС”, бр. 76/91, ... и 135/04), уређују само законима којима се уводи одговарајући јавни приход, то значи да се измене и допуне тих елемената могу вршити само законом. Према томе, како се материја која се уређује овим законом односи на доприносе за финансирање обавезног социјалног осигурања и спада у законодавну регулативу, није разматрано, нити је

било основа за разматрање њеног уређења другим законом или подзаконским актом.

•Зашто је доношење Закона најбољи начин за решавање проблема

С обзиром да се ради о законској материји, одређена постојећа законска решења једино је и могуће мењати и допуњавати доношењем закона, тј. изменама и допунама закона.

Уређивањем материје доприноса за обавезно социјално осигурање законом, даје се допринос правној сигурности и обезбеђује доступност јавности у погледу вођења политике у области социјалног осигурања, с обзиром да се закон као општи правни акт објављује и ствара једнака права и обавезе за све субјекте који се нађу у истој правној ситуацији.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Уз члан 1.

У члану 6. став 1. новододатом тачком 23а) Закона дефинише се појам лица за које се средства за уплату доприноса обезбеђују у буџету Републике, као осигураника у смислу закона који уређује систем обавезног здравственог осигурања и под условима који су прописани тим законом, којим се сматра лице које припада групацији становништва која је изложена повећаном ризику обољевања: лице чија је здравствена заштита потребна у вези са спречавањем, сузбијањем, раним откривањем и лечењем болести од већег социјално-медицинског значаја; као и лице које је у категорији социјално угроженог становништва, ако не испуњава услове за стицање својства осигураника по другом основу сагласно том закону, или ако права из обавезног здравственог осигурања не остварује као члан породице осигураника – а за које се у буџету Републике, према закону који уређује систем обавезног здравственог осигурања, обезбеђују средства за уплату доприноса за обавезно здравствено осигурање.

Уз члан 2.

Брисањем тачке 11) става 1. члана 8. Закона врши се правно-техничко усаглашавање са одредбама Закона о здравственом осигурању, у смислу да се као обвезници доприноса за обавезно здравствено осигурање бришу монаси и монахиње, с обзиром да према одредбама Закона о здравственом осигурању спадају у категорију осигураника - лица за које се средства за уплату доприноса обезбеђују у буџету Републике.

Новододатом тачком 15а) тог члана као обвезници доприноса за обавезно здравствено осигурање наведена су лица - осигураници у складу са законом који уређује систем обавезног здравственог осигурања, за која се средства за уплату доприноса обезбеђују у буџету Републике (између осталих, у ту категорију осигураника спадају и монаси и монахиње).

Новододатим ставом 5. тог члана предвиђено је да се обавеза плаћања доприноса на основицу за те осигуранике извршава на терет средстава буџета Републике сагласно закону који уређује систем обавезног здравственог осигурања.

Уз члан 3. Врши се правно-техничко усаглашавање са одредбама Закона о здравственом осигурању, у смислу да се основица доприноса из члана 26. Закона (најнижа месечна основица, односно просечна месечна зарада) не примењује као основица за плаћање доприноса за обавезно здравствено осигурање за монахе и монахиње, с обзиром да се за та лица - осигуранике средства за уплату доприноса обезбеђују у буџету Републике.

Уз члан 4.

Предлаже се основица доприноса за обавезно здравствено осигурање за лица за које се средства за уплату доприноса обезбеђују у буџету Републике - обвезнике из члана 8. став 1. тачка 15а) Закона. Основица је опредељена у висини износа од 15% просечне месечне зараде у Републици исплаћене по запосленом у години која претходи години за коју се утврђује и плаћа допринос, а према објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике.

Овај износ месечне основице доприноса сваке године објављује министар надлежан за послове финансија, а обрачун и плаћање доприноса за обавезно здравствено осигурање врши се почев од првог јануара године за коју се доприноси утврђују и плаћају.

Уз члан 5.

Врши се правно-техничко усаглашавање са одредбама Закона.

Уз члан 6.

Врши се правно-техничко усаглашавање са одредбама Закона о здравственом осигурању.

Уз члан 7.

Утврђује се да допринос за обавезно здравствено осигурање за лица за које се средства за уплату доприноса обезбеђују у буџету Републике, обрачунава се, утврђује и плаћа сагласно закону који уређује обавезно здравствено осигурање и подзаконским актима за његово спровођење.

Уз члан 8.

Прелазном одредбом утврђено је да основицу доприноса за обавезно здравствено осигурање за 2008. годину, за лица за која се средства за уплату доприноса обезбеђују у буџету Републике чини износ од 10% просечне месечне зараде у Републици исплаћене по запосленом у тој години, према објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике.

Уз члан 9.

Предложено је да овај закон ступи на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", с тим да ће се примењивати од 1. јануара 2008. године.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике, имајући у виду да је Предлогом закона о буџету Републике Србије за 2008. годину предвиђено да се издвоје средства за ове намене, преко апропријације ресорног министарства.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се да се Закон о изменама и допунама Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање донесе по хитном поступку како би се што пре обезбедила његова примена, а ради стварања услова за примену одредаба Закона о здравственом осигурању и регулисање обавезе плаћања доприноса за обавезно здравствено осигурање за 2008. годину за физичка лица – осигуранике за које се средства за допринос за обавезно здравствено осигурање обезбеђују у буџету Републике Србије, у складу са одредбама поменутог закона. Ово је неопходно имајући у виду да су за те потребе опредељена средства у буџету Републике Србије за 2008. годину.

Недоношење овог Закона по хитном поступку имало би штетне последице јер би дошло до проблема у функционисању система здравственог осигурања у делу остваривања права на здравствено осигурање категорије осигураника за које се средства за допринос за обавезно здравствено осигурање обезбеђују у буџету Републике Србије.